

Жекало Г. І.

*кандидат політичних наук,
доцент кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту
Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту
Тернопільського національного економічного університету*

Zhekal Ganna

*Candidate of Political Sciences, Associate Professor of
Department of International Economy, Marketing and Management
Ivano-Frankivsk Education and Research Institute of Management,
Ternopil National Economic University*

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Анотація. У статті розглянуто особливості розвитку цифрової економіки в Україні. Охарактеризовано показники цифровізації економіки в державі відповідно до інструменту оцінювання розвитку цифрової економіки і суспільства в ЄС, тобто так званого цифрового табло. Взято до уваги такі показники, як доступ до широкопasmового Інтернету та його якість, цифрові навички та людський капітал, використання інформаційно-комунікативних технологій громадянами та бізнесом; цифрові публічні послуги. Виокремлено основні проблеми та перешкоди, які обмежують розвиток «digital-економіки». З'ясовано, що розвиток цифрової економіки може стати важливим механізмом трансформації й відходу від старої прорадянської системи управління та побудови відносин, підвищення конкурентоспроможності та економічного розвитку держави.

Ключові слова: цифрова економіка, цифровізація, цифрове табло, онлайн-бізнес, цифрові реформи.

Постановка проблеми. Дослідження проблем та перспектив розвитку цифрової економіки в Україні є досить актуальним, адже нині відбувається рішучий перехід від сировинної економіки до високотехнологічного виробництва. Сучасні тренди нових технологічних рішень та можливостей, глобальна інформатизація активізують цей процес. Разом із тим цифровізація орієнтується на міжнародне, європейське та регіональне співробітництво з метою інтеграції України до ЄС, виходу на європейський і світовий ринок. Цифровізація також є інструментом економічного зростання шляхом підвищення ефективності, продуктивності та конкурентоздатності. Крім того, ефективне використання інструментів цифрової економіки є засобом забезпечення інформаційної безпеки та стабільності. Ці фактори зумовлюють значний інтерес до вивчення цієї сфери.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема дослідження ефективності та проблемних моментів віртуалізації та цифровізації економіки в Україні набула значної актуальності серед вітчизняних науковців, зважаючи на швидкі темпи інформатизації суспільства. Найбільш вагомими є дослідження таких авторів, як Л. Кіт, І. Маліка, А. Філіпенко, О. Джусов, С. Апальков, К. Краус, О. Голобородько та інші. Водночас значна кількість проблем щодо бачення концепції цифрового розвитку, ефективні способи залучення інновацій у розвиток цифрової економіки залишаються не досить розкритими.

Постановка завдання. Основним завданням статті є вивчення перспектив розвитку цифрової економіки в Україні, а також проблем, які суперечать ефективній інформатизації та цифровізації економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сумарний капітал компаній Google, Apple, Facebook та Amazon нині вже перевищив ВВП деяких країн Євросоюзу, таких як, приміром, Іспанія, а темпи зростання цих компаній вражають. Тому країни світу починають замислюватися, як будувати відносини з такими компаніями, що стають потужнішими гравцями на світовій арені. Виникнення таких умов у світовій економіці свідчить про формування

третьої хвилі глобалізації – цифрової, коли малий та середній бізнес визначає умови світового розвитку. «Цифрова економіка», «digital-економіка», «економіка на вимогу» (on-demand economy), «GAFAноміка» – такими термінами описують сучасні тренди розвитку економіко-інформаційних відносин. В загальному вигляді всі ці терміни описують вид економіки, де основними засобами виробництва виступають цифрові дані – числові та текстові.

На практиці цифрова економіка проявляється насамперед як економіка, орієнтована на споживача (on-demand economy), тобто можливість держави надавати різного роду послуги. Зокрема, це отримання громадянами довідок, запитів, заяв, відповідей на запити в електронному вигляді, навіть не виходячи з дому, електронні платежі тощо. Крім того, це ринок миттєвих замовлень та необмеженого вибору товарів і послуг через використання онлайн-магазинів, інтернет-банкінгу, месенджерів чи інші соціальні мережі. Діджиталізація економіки відбувається як через цифрові реформи у сферах суспільного життя – освіти, медицині, публічному управлінні, так і безпосередньо в бізнесі.

З цього приводу науковці Н. Краус та О. Голобородько зазначають, що цифрова епоха змінює підхід до ведення бізнесу, а також вимоги до використовуваних інформаційних технологій: систем управління маркетингом, продажами і сервісом; телефонії і месенджером; системам документообігу й управління персоналом; облікових систем і безлічі інших корпоративних додатків [5]. Крім того, вони виокремлюють такі цифрові технології, продукти і послуги, які вважаються інноваційними трендами сучасного соціально-економічного середовища: BioTech, NanoTech, RetailTech, FinTech, LegalTech, InsurTech, GovTech, BlockChain, Digital marketing, CRM&BPM та інші.

Роль держави у впровадженні цифрової економіки подвійна. По-перше, як регулятора, що запроваджує та встановлює норми, принципи та основи співіснування елементів цифрової економіки поряд із існуючими реаліями в державі, контролює та перевіряє методи їх використання, проводить технологічні зміни, що сприяють

закріпленню цифрових відносин між суспільством та владою. По-друге, держава може використовувати інтернет та інформаційні технології безпосередньо під час надання своїх послуг в онлайн-торгівлі, електронному врядуванні. Однак особливості українського цифрового розвитку в тому, що індивідуальні користувачі і бізнес значно випереджають державу і промисловість. Наш малий і середній бізнес вже так чи інакше працює в інтернеті і здебільшого використовує цифрові методи просування своїх послуг, тоді як держава і велика промисловість в Україні кардинально відстали.

У межах стратегії ЄС «Європа – 2020» однією з важливих ініціатив розвитку стала програма підтримки цифрової економіки «стратегія Єдиного цифрового ринку» (Digital Single Market Strategy або «Цифровий порядок денний для Європи»). Програма містить перелік із 100 конкретних дій задля розвитку єдиного цифрового ринку, довіри і безпеки користувачів онлайн-транзакцій, підвищення електронних навичок, використання інформаційних технологій для вирішення соціальних проблем, стимулювання наукових досліджень та інновацій. В контексті євроінтеграційних прагнень України та запровадження низки реформ на шляху до демократизації та європейського поступу розвиток елементів цифрової економіки може стати важливим механізмом трансформації та відходу від старої прорадянської системи управління і побудови відносин.

Додаток XVII-3 до Розділу IV Угоди про асоціацію зобов'язує Україну здійснити імплементацію низки актів ЄС, що встановлюють спільні норми на ринку надання електронних комунікаційних послуг. Тобто Україна має запровадити європейську концепцію регулювання цифрового ринку та впровадити її стандарти, що є однією з вимог євроспільноти задля поглиблення співробітництва. Без сумніву, укорінення елементів прозорості цифрової економіки в Україні може стати основою вирішення найбільш болючої проблеми – корупції. Крім того, ефективне впровадження цифрової економіки може стати дієвим інструментом для підвищення рівня економічного потенціалу загалом, усунення цифрового протекціонізму, штучних обмежень доступу до ринків, які перешкоджають торговим потокам та інвестиціям, налагодження науково-дослідної співпраці.

Інституційно-правове оформлення розвитку цифрової економіки в Україні розпочалося ще в 2013 році, коли Кабінет Міністрів України видав розпорядження «Про схвалення стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні». У червні 2015 року Україна приєдналася до Декларації першого засідання міністрів «Східного партнерства ЄС» з питань цифрової економіки. Наступним кроком стало розроблення концептуальних засад «Цифрового порядку денного України – 2020», який визначав ключові завдання, першочергові сфери, ініціативи та проекти «цифровізації» України на найближчі три роки. У 2017 році прийнято Закон України «Про електронні довірчі послуги» (по суті, є технічним перекладом європейського Регламенту з eIDAS-регулювання).

17 січня 2018 року уряд схвалив Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердив план заходів щодо її реалізації [9]. Головною метою документа стала реалізація ініціатив «Цифрового порядку денного України 2020» (цифрової стратегії) для усунення бар'єрів на шляху цифрової трансформації України у найбільш перспективних сферах. В основі стратегії стало стимулювання економіки та залучення інвестицій, подолання цифрової нерівності, поглиблення співпраці з ЄС у цифровій сфері та розбудова

інноваційної інфраструктури країни і цифрових перетворень. Передбачено розвиток цифрової інфраструктури як основи цифрової економіки, цифровізацію реального сектору через створення «цифрового робочого місця», «смарт-фабрик» тощо, а також базових сфер життєдіяльності, розвиток цифрової грамотності населення.

Основним інструментом оцінювання розвитку цифрової економіки і суспільства в ЄС є так зване цифрове табло. На основі цифрового табло формуються два ключових звіти щодо стану цифрової економіки в ЄС, зокрема – Індекс цифрової економіки та інформаційного суспільства (DESI) та Європейський звіт із цифрового прогресу (EDRP). Основними аспектами, що визначають індекс DESI, є такі: доступ до широкошмугового Інтернету та його якість; цифрові навички та людський капітал; використання інформаційно-комунікативних технологій громадянами; використання цифрових технологій бізнесом; цифрові публічні послуги; доступ до інформаційних ресурсів (DiP) у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Спробуємо проаналізувати за відповідними показниками стан цифрової економіки в Україні нині.

Згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2019 року [3] в Україні користуються інтернетом 26 мільйонів людей, тобто абоненти мобільних і дротових підключень. Для порівняння, у 2017 році в Україні було 23,6 мільйонів абонентів. Крім того, вже майже рік українці мають змогу користуватися мобільним 4G-інтернетом. Станом на 2018 рік 7 із 10 домогосподарств підключені до високошвидкісного Інтернету. 70–80% території України має покриття мережею Інтернет. А щорічний об'єм приватних інвестицій у сферу побудови цифрових інфраструктур становить 3 млрд. дол. [10].

Що стосується цифрових навичок українців, то вітчизняні айтишники входять у п'ятірку найкращих спеціалістів галузі у світі. А українські IT-компанії асоціюються з міжнародним простором інновацій. Однак цифрові навички – це вміння людини користуватися інформаційними технологіями. Такі вміння стосуються не лише професійних кадрів сфери інформаційно-комп'ютерних технологій, але й громадян загалом. Саме цифрові навички мають сприяти використанню технологій у повсякденному житті.

Такі навички включають у себе вміння пошуку, оцінки та обробки інформації, взаємодія та коректне використання технологій для спілкування у відповідному онлайн-середовищі, а також навички створення та редагування цифрового контенту [1].

Однак на законодавчому рівні нині в Україні ще навіть не визначені такі базові поняття, як «цифрові навички» і «цифрові компетенції». На інституційному рівні ще не розпочато дискурс із приводу розроблення національної стратегії з розвитку цифрових навичок і створення національної коаліції за цифрові навички і цифрові робочі місця. Передумови до цього з'явилися з формуванням Координаційної ради з розвитку цифрової економіки та суспільства (при Мінекономрозвитку України), в межах якої вже діє робоча група з цифровізації освіти. Тільки злагоджені дії цієї структури можуть створити необхідні умови для досягнення очікуваних результатів політики Східного партнерства до 2020 року [6].

Що стосується основних засад використання цифрових технологій бізнесом, то IT-індустрія вийшла на 2 місце в українському експорті послуг та становить 20% загальної величини послуг. Для порівняння, у структурі експорту до Великої Британії, наприклад, понад 50% – експорт IT-послуг. Індустрія інформаційних технологій дає понад 3% ВВП України. Згідно з даними НБУ, вітчизняна IT-індустрія за перше півріччя 2018 року принесла

українській економіці 1,5 млрд дол. експортної виручки. Це на 29% більше показників 2017 року. Рівень зайнятості у галузі зріс у 2018 році на 30 тис. осіб. За результатами 2017 року обсяг виручки ринку ІТ-послуг становить 3,6 млрд дол., а кількість ІТ-спеціалістів становила понад 120 тис. осіб із середнім рівнем оплати праці 1,8–2 тис. дол. на місяць. Крім того, у 2018 році у світовий рейтинг «ТОП-500 найкращих ІТ-розробників» увійшли 12 українських та міжнародних компаній, що мають представництва в Україні. Минулого року їх було лише 8 [2].

Кабмін прогнозує зростання ВВП на 5% у результаті вдалих цифрових реформ [11]. Прикладом для України може стати цифровий шлях розвитку Естонії, яка завдяки вдалим реформам за десять років стала однією з найбільш успішних країн Європи в галузі цифрових технологій.

Зважаючи на те, що долучення до міжнародного онлайн-бізнесу – це не вибір, а необхідність, яка веде за собою і поступовий перехід до цифрового управління, то роль держави у цьому буде не така значна. Завдяки міжнародним відносинам розвиток цифрової інфраструктури неминучий.

Щодо сфери надання електронних адміністративних послуг, то стартом цього процесу в Україні став 2015 рік. Перші електронні послуги були запроваджені через веб-сайт «Державна архітектурно-будівельна інспекція України». Для електронної ідентифікації застосовуються електронні цифрові підписи а також і BankID. Також для розвитку сфери електронних послуг держава сприяє розповсюдженню альтернативних електронному підпису засобів електронної ідентифікації, зокрема MobileID.

Станом на липень 2019 року в Україні громадянам та бізнесу доступні 119 електронних послуг. «Єдиним вікном» доступу до державних електронних послуг слугує Урядовий портал [8]. Серед тих послуг, які вже доступні онлайн, є послуги у соціальній сфері, послуги для бізнесу, послуги у будівельній сфері, послуги у сфері безпеки та суду, послуги для автовласників, послуги у транспортній сфері та інші. Крім того, нині вже працюють два нових портали для громадського контролю: за використанням міжнародної технічної допомоги та за державними підприємствами.

Поряд із цим згідно з рейтинговими показниками щодо ефективного впровадження та розвитку в Україні методів цифрової економіки держава займає не передові місця. Так, відповідно до показників Bloomberg Innovation Index [7] – рейтингу, що відображає ключові фактори інноваційного розвитку економіки, Україна у 2018 році ввійшла в топ-п'ятдесят інноваційних економік і зайняла 46 місце, однак за показниками 2019 року рівень запровадження елементів інноваційної економіки опустився до 53 позиції.

Спробуємо виокремити основні проблеми та перешкоди під час впровадження та розвитку цифрової економіки в Україні.

По-перше, це не досить розвинена інфраструктура (за даними ресурсу Speedtest.net позиції України в світі за показниками якості Інтернет-з'єднання неймовірно

низькі: 114 місце за якістю мобільного інтернету та 45 – за якістю широкопasmового інтернету [11]).

По-друге, це низька технологічна освіченість, доступність не для всіх громадян переваг та можливостей цифрового світу, територіальна цифрова нерівність (сільське населення, особи з низьким рівнем доходу та старші вікові групи більш обмежені в доступі до мережі Інтернет), незначна частка інновацій у цифрову економіку (тільки 17% українських виробництв використовують інновації, тоді як у ЄС такий показник сягає 49% [4, с. 41]).

По-третє, це застарілість техніки у державних організаціях та структурах (якщо українські приватні ІТ-компанії можуть дозволити собі найсучасніше обладнання, то державні структури, малий та середній бізнес, потенційні покупці їхніх товарів та послуг в Україні, а також пересічні українці обмежені як у техніці, так і у фінансах).

По-четверте, це низький рівень державної підтримки модернізації основних засобів виробництва на цифрові, існування більшості проектів на папері та відсутність реалізації їх на практиці, слабкий прогрес у наблизненні до ключових досягнень, визначених щодо гармонізації цифрових ринків документом «20 очікуваних досягнень Східного партнерства до 2020 р.», брак узгодженого стратегічного підходу до формування політик у напрямі гармонізації цифрових ринків з ЄС.

Крім того, до перешкод розвитку цифрової економіки в Україні можна віднести відсутність стандартизації як цілих цифрових систем, так і у використанні «Інтернету речей», які змогли б гарантувати інформаційну безпеку як на індивідуальному рівні, так і на рівні надання інформаційних послуг державою. Однак побудова цифрових систем, платформ та інфраструктур, які мають бути використані громадянами, бізнесом та державою, не може функціонувати виключно на національних стандартах.

До низки перешкод розвитку цифрової економіки в Україні також можна віднести низький рівень безпеки та довіри користувачів Інтернету в цифровій економіці, високий ризик інформаційних та кібератак, недосконалість системи антивірусного оснащення, а також порівняно незначну частку інвестицій у цифрову інфраструктуру.

Це свідчить про те, що реальне впровадження рішень на кшталт e-governance (e-урядування) та електронної економіки нині має більше декларативний характер і потребує конкретних реформ. Однак інформатизація суспільства спроможна підвищити інвестиційну привабливість держави та економічний потенціал. Зокрема, збільшення кількості послуг, які можуть надаватись онлайн, зменшує рівень корупції в державі, підвищує рівень відкритості наданих послуг та рівень прозорості роботи державних структур. До переваг цифрової економіки можна також віднести нижчі ціни на товари, їх доступність та широку різноманітність, економію часу та людських ресурсів як робочої сили і водночас практично «нескінченність» товарів в електронному вигляді.

Список використаних джерел:

1. Гребя Р. Яким буде олімпійський (цифровий) стрибок України. Українська правда. 22.02.2018. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2018/02/22/229140/> (дата звернення: 12.07.2019).
2. Діденко С. Як космос та ІТ впливає на розвиток економіки: супутниковий моніторинг розвитку. UA News. 15.04.2019. URL: <https://ua.news/ua/yak-kosmos-ta-it-vplyvayut-na-ekonomiku-innovatsiyi-suputnykovogo-monitoryngu-rozvytku/> (дата звернення: 15.07.2019).
3. Кількість абонентів зв'язку на 1 січня 2019 року. Держстат України: веб сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zv/az/az_u/az0119_u.htm (дата звернення: 14.07.2019).
4. Кіреєв Д.Б. Розвиток цифрової економіки як елемент стратегії суспільного розвитку в Україні. Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського. Серія : Державне управління. 2019. Том 30(69). № 1. С. 38–44.
5. Краус Н., Голобородько О., Краус К. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. Ефективна економіка. 2018. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf (дата звернення: 18.07.2019).

6. «Проблеми та перспективи гармонізації цифрового ринку України з ринками ЄС та країн СхП»: аналітичний звіт. URL: <https://cid.center/wp-content/uploads/2019/02/%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82-%D0%A1%D1%85%D0%9F.pdf> (дата звернення: 28.06.2019).
7. Рейтинг инновационных экономик – 2019: Южная Корея лидирует шесть лет. URL: <https://theworldonly.org/rejting-innovatsionnyh-ekonomik-2019/> (дата звернення: 10.07.2019).
8. Розвиток електронних послуг. Урядовий портал: веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/rozvitok-elektronnih-poslug> (дата звернення: 05.07.2019).
9. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації». Урядовий портал: веб-сайт. 17.01.2018. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-konceptsiyi-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizatsiyi> (дата звернення: 07.07.2019).
10. Цифрова економіка України: час діяти настав. URL: <https://issuu.com/mineconomdev/docs/> (дата звернення: 10.07.2019).
11. Щербатенко О. Перспективи та перешкоди цифрової економіки в Україні. Na chasi. 29.01.2018. URL: <https://nachasi.com/2018/01/29/what-makes-ukraine-digital/> (дата звернення: 11.07.2019).

References:

1. Ghreba R. Jakym bude olimpijskij (cyfrovij) strybok Ukrainy [What will be the Olympic (digital) jump of Ukraine]. Ukrainsjka pravda [Ukrainian truth]. 22.02.2018. Available at: <https://life.pravda.com.ua/columns/2018/02/22/229140/> (accessed 12 July 2019).
2. Didenko S. Jak kosmos ta IT vplyvaje na rozvytok ekonomiky: suputnykovyj monitoryng rozvytku [How space and IT affect the development of the economy: satellite monitoring of development]. UA News. 15.04.2019. Available at: <https://ua.news/ua/yak-kosmos-ta-it-vplyvayut-na-ekonomiku-innovatsiyi-suputnykovogo-monitoryngu-rozvytku/> (accessed 15 July 2019).
3. Kiljkistj abonentiv zv'jazku na 1 sichnja 2019 roku [Number of subscribers on January 1, 2019]. Derzhstat Ukrainy: web-sajt. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019> (accessed 14 July 2019).
4. Kirjejev D.B. (2019) Rozvytok cyfrovoyi ekonomiky jak element strategiji suspil'nogho rozvytku v Ukraini [Development of the digital economy as an element of the strategy of social development in Ukraine]. Vcheni zapysky TNU im. V.I. Vernadskjogho. Serija: Derzhavne upravlinnja. Vol. 30(69). No 1. pp. 38-44.
5. Kraus N., Gholoborodjko O., Kraus K. (2018). Cyfrova ekonomika: trendy ta perspektyvy avanghardnogho kharakteru rozvytku. Efektyvna ekonomika [Effective economy]. No 1. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf (accessed 18 July 2019).
6. «Problemy ta perspektyvy gharmonizaciji cyfrovogho rynku Ukrainy z rynkamy ES ta krajim SkhP»: analitychnyj zvit [Problems and prospects of harmonization of the digital market of Ukraine with the markets of the EU and the countries of the Eastern Europe]. Available at: <https://cid.center/wp-content/uploads/2019/02/%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82-%D0%A1%D1%85%D0%9F.pdf> (accessed 28 July 2019).
7. Rejtyng innovacyonnyh ekonomik – 2019: Juzhnaja Koreja ledyruet shestj let [Innovation Economy Ranking 2019: South Korea leads six years]. Available at: <https://theworldonly.org/rejting-innovatsionnyh-ekonomik-2019/> (accessed 10 July 2019).
8. Rozvytok elektronnyh poslug [Development of electronic services]. Urjadovij portal. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/rozvitok-elektronnih-poslug> (accessed 5 July 2019).
9. Rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennja Konceptiji rozvytku cyfrovoyi ekonomiky ta suspil'stva Ukrainy na 2018-2020 roky ta zatverdzhennja planu zakhodiv shhodo jiji realizaciji» [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On Approval of the Concept for the Development of the Digital Economy and Society of Ukraine for 2018-2020 and Approval of the Action Plan for its Implementation"]. Urjadovij portal: website. 17.01.2018. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-konceptsiyi-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizatsiyi> (accessed 7 July 2019).
10. Cyfrova ekonomika Ukrainy: chas dijaty nastav [Digital economy of Ukraine: time to act has come]. Available at: <https://issuu.com/mineconomdev/docs/> (accessed 10 July 2019).
11. Shherbatenko O. Perspektyvy ta pereshkody cyfrovoyi ekonomiky v Ukraini [Prospects and obstacles of the digital economy in Ukraine]. Na chasi. 29.01.2018. Available at: <https://nachasi.com/2018/01/29/what-makes-ukraine-digital/> (accessed 11 July 2019).

ЦИФРОВАЯ ЭКОНОМИКА УКРАИНЫ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

Аннотация. В статье рассмотрены особенности развития цифровой экономики в Украине. Охарактеризованы показатели цифровизации экономики в государстве в соответствии с инструментами оценки развития цифровой экономики и общества в ЕС, то есть так называемого цифрового табло. Приняты во внимание такие показатели, как доступ к широкополосному Интернету и его качество, цифровые навыки и человеческий капитал, использование информационно-коммуникативных технологий гражданами и бизнесом; цифровые публичные услуги. Выделены основные проблемы и препятствия, которые ограничивают развитие «digital-экономики». Установлено, что развитие цифровой экономики может стать важным механизмом трансформации и отхода от старой просоветской системы управления и построения взаимоотношений, повышения конкурентоспособности и экономического развития государства.

Ключевые слова: цифровая экономика, цифровизация, цифровое табло, онлайн-бизнес, цифровые реформы.

DIGITAL ECONOMY OF UKRAINE: PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

Summary. The article considers the peculiarities of the development of the digital economy in Ukraine. It was characterized the indicators of digitization of the economy in the state in accordance with the instrument for assessing the development of the digital economy and society in the EU, that is, the so-called digital scoreboard. Taking into account indicators such as broadband Internet access and its quality, digital skills and human capital, the use of information and communication technologies by citizens and business; digital public services. The main problems and obstacles limiting the development of the digital economy are outlined. The most significant of them are the following: insufficiently developed infrastructure in the implementation and development of the digital economy in Ukraine, low technological education, accessibility not to all citizens of the benefits and opportunities of the digital world, territorial digital inequality, outdated technology in public organizations and structures, low level of state support the modernization of the basic means of production on a digital basis, the existence of most projects on paper and the lack of their implementation in practice. It is revealed that the introduction of elements of the digital economy requires legislative registration. It is characterized that the role of the state in the conduct of the digital economy is double. Firstly, as a regulator that implements and sets standards. Secondly, the state can use the Internet and information technology directly when providing its services in online trade, e-government. It is substantiated that the development of the digital economy can become an important mechanism of transformation and departure from the old pro-Soviet system of governance and building of mutual relations, raising the competitiveness and economic development of the state.

Key words: digital economy, digitalisation, digital scoreboard, online business, digital reform.